Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Колективни инициативи на гражданското общество за устойчиво развитие“ (становище по собствена инициатива)

(2011/C 21/02)

Докладчик: **г-н HENCKS**

На 16 юли 2009 г. Европейският икономически и социален комитет реши, в съответствие с член 29, параграф 2 от Правилника за дейността си, да изготви становище по собствена инициатива относно:

„*Колективни инициативи на гражданското общество за устойчиво развитие*“.

Специализирана секция „Земеделие, развитие на селските райони, околна среда“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 6 май 2010 г.

На 463-тата си пленарна сесия, проведена на 26 и 27 май 2010 г. (заседание от 26 май), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 146 гласа „за“, 5 гласа „против“ и 2 гласа „въздържал се“.

1. Заключения и препоръки

1.1 Предизвикателствата пред устойчивото развитие, подсилени от кризата в публичните финанси, са толкова обезпокоителни, че гражданското общество трябва да се мобилизира, за да подкрепи политиците на отговорни постове и да спомогне за извършване на необходимите икономически и обществени промени, както и за възстановяване на баланса в публичните финанси.

1.2 Отвъд научните съображения успехът на политическите решения много зависи от това как те ще бъдат приети от гражданското общество. От своя страна то би трябвало, в духа на по-голяма прозрачност на крайните решения и на поетите отговорности, да бъде тясно включвано във всички фази на прилагане на политиките за устойчиво развитие.

1.3 Участието на гражданското общество в изготвянето на амбициозна политика за устойчиво развитие трябва да бъде добре структурирано, за да бъде ефикасно и да не се допусне изграждането му в популистки инструмент.

1.4 В светлината на изложените по-долу разсъждения и предложения, ЕИСК отправя искане гражданското участие и обменът на знания да бъдат включени в прегледа на стратегията за устойчивото развитие през 2011 г. Тази интеграция следва да се осъществи по-конкретно чрез план за действие, финансови стимули и публикуване на най-добрите практики за колективни инициативи на гражданското общество.

1.5 Освен това ЕИСК смята, че устойчивото развитие трябва да заеме значително място в стратегията „Европа 2020“.

2. Предмет на становището по собствена инициатива

2.1 „*Ние не сме наследили света от родителите си, а сме го взели назаем от децата си.*“ Тази мъдрост на канадските индианци „Хайда“ отлично илюстрира предизвикателството, пред което е изправено днешното поколение: да се промени начинът на живот и да се определят нови пътища за икономически ефективно, социално справедливо и екологично устойчиво развитие, което да осигурява справедливо разпределение на богатствата и да гарантира на всички граждани достъп до достоен живот.

2.2 За някои от тези промени са необходими инициативи „отгоре-надолу“, като например законодателни разпоредби, програми за публични и/или частни инвестиции и др. Други, напротив, изискват инициативи „отдолу-нагоре“, идващи от граждани, които съзнават, че е важно и те от своя страна да дадат личен принос. Този принос се проявява по-конкретно чрез промяна на тяхното поведение и на начина им на потребление, както и чрез подкрепа или включване в рамките на инициативи и действия на местните власти за насърчаване на устойчивото развитие.

2.3 Правителствата и Европейският съюз трябва да признаят, че тези инициативи „отдолу-нагоре“ са абсолютно необходими, за да се постигне не само по-устойчива икономика, но също и за да се осъществят целите, които политическите органи са си поставили по отношение на устойчивото развитие. Една инициатива на равнище ЕС би могла, разбира се, да донесе значителна добавена стойност, по-специално чрез публикуването на най-добрите практики по отношение на ангажираността и инициативите на гражданите и на местните власти, насърчаващи устойчивото развитие.

2.4 Ето защо целта на настоящото становище е да представи препоръки за това, което Европа би могла да направи, за да увеличи ефикасността и броя на колективните инициативи, предприемани от институционални органи, предприятия, синдикати, НПО и други сдружения или членове на гражданското общество с цел насърчаване на напредъка в областта на устойчивото развитие.

2.5 В настоящото становище ЕИСК развива някои разсъждения за начините, по които цялото гражданско общество може по-активно да допринесе за устойчивото развитие и за типа на рамковите структури, които Европа би трябвало да създаде, за да подпомогне и повиши максимално ефективността на съответните инициативи.

3. **Предизвикателството пред гражданското общество: да стане двигател на усилията за устойчиво развитие**

3.1 Понастоящем много се говори за изменението на климата, което без всякакво съмнение представлява заплаха с потенциално катастрофални последици за бъдещето. То обаче не е единственото препятствие пред устойчивото развитие на нашите общества: загубата на биологично разнообразие, обезлесяването, деградацията на почвите, токсичните отпадъци, тежките метали, органичните замърсители, безконтролната урбанизация, социалното неравенство и несправедливост и др. също са сред големите проблеми на човечеството.

3.2 За да се постигне екологично и социално устойчив начин на живот, ще трябва да се разграничим от поведение, белязано от стремеж към все по-голям растеж, несъобразен с изискванията за устойчивост, като от ерата на свръхпотребление и разхищение се премине в ера на благоденствие, съсредоточено върху човешкото и социалното развитие. Както писа френският Икономически социален и екологичен съвет, важно е *хората да се разглеждат като биологични и социални същества, в природен и културен план, т.е. като личности*.

3.3 Поведението, което не зачита много устойчивото развитие, не е съвременно явление. Открай време отношението на човека към околната среда не се е съобразявало особено с устойчивото развитие. Това, което се е променило, са обхватът и скоростта на влошаване на екосистемите, дължащи се на начините на производство и потребление.

3.4 Друго, което също се е променило, е че в днешно време научните познания (при цялата им относителност) за функционирането на екосистемите позволяват да се покаже и разбере сериозността на положението и да се изтъкнат многобройните типове поведение на нашите общества, които не са в духа на устойчивото развитие. Но очевидните сигнали за тревога явно не са достатъчни, за да си дадат обществата достатъчно сметка за своите действия и да възприемат по-устойчиво и социално по-отговорно поведение.

3.5 Първоначално концепцията за устойчиво развитие акцентираше главно върху природните ресурси (изчерпване на запасите от изкопаеми горива) и замърсяването (разрушаване на озоновия слой на атмосферата) чрез определяне на норми за емисиите на вредни вещества или чрез ограничаване на количествата добивани ресурси. Междувременно тя стана по-широкообхватна, включвайки и изисквания, свързани с икономическия растеж и социалното сближаване. По този начин устойчивото развитие обединява грижата за справедливо развитие на обществата, по-конкретно борбата срещу бедността, със стремежа да се остави на бъдещите поколения здравословна, богата и разнообразна околна среда.

3.6 Така с течение на годините се разшири обхватът на концепцията за устойчиво развитие. В началото за екосистемите се тревожеха главно екологичните движения, избуяващи навсякъде из западния свят. Днес всички политически партии си присвоиха темата за опазването на околната среда, която беше разширена, за да обхване и устойчивото развитие.

3.7 Трябва да се подчертае, че гражданското общество не остана пасивно. Многобройни граждани – индивидуално или в рамките на колективни действия – вече се ангажират в полза на един по-устойчив начин на живот. Така например:

— на работното си място работодатели и работници се стараят да употребяват по-малко енергия, да намаляват количеството на отпадъците и да разработват по-устойчиви средства за производство;

— в търговията на едро и дребно търговците, заедно с клиентите, търсят най-добрите начини за насърчаване на по-устойчиви продукти;

— у дома си гражданите вземат мерки за повишаване на енергийната ефективност на жилището си, за избягване на разхищенията, за намаляване на потреблението на вода и за насърчаване на рециклирането;

— националните образователни системи на някои държави-членки предвиждат учениците да бъдат възпитани в опазване на околната среда и устойчивото развитие още от най-ранна възраст.

3.8 Също така на регионално равнище се създадоха професионални и обществени организации или граждански сдружения, в които да се обсъждат въпроси на устойчивото развитие, да се дават становища и да се инициират действия.

3.9 Все пак, въпреки изключително широкото медийно отразяване на неотдавнашната конференция на ООН относно изменението на климата в Копенхаген, устойчивото развитие е жертва на силен спад на интереса към него. Това се обяснява по-специално с обстоятелството, че борбата с изменението на климата, която е само част – важна без съмнение – от устойчивото развитие, понякога засенчва другите съществени области. Към разочарованието на гражданите, които очакваха официален ангажимент от страна на политическата власт, се прибавя известен скептицизъм по отношение на реалния риск от изменението на климата. Този скептицизъм се проповядва от някои учени и от политически институции, поставящи под съмнение сериозността на положението, с което само се засилват относителният спад на ентусиазма, от една страна, и настроенията на противопоставяне, от друга.

3.10 Резолюцията на ЕИСК „*Няма път назад*“ от 23 ноември 2009 г., адресирана към конференцията в Копенхаген, добива ново значение и се насочва към цялото гражданско общество: предприятията, синдикатите и останалите организации на гражданското общество. Всички те трябва да полагат усилия с цел смекчаване на изменението на климата и приспособяване към него.

3.11 Действително, като се имат предвид разочароващият резултат от конференцията в Копенхаген и произтичащият от него риск от безразличие, гражданското общество повече от всякога е призвано да се мобилизира. Както предложи ЕИСК, гражданското общество би трябвало да настоява Европейският съюз *да не се поддава на изкушението да използва неуспеха на Копенхаген като претекст, за да преразгледа към занижаване или да ограничи своите ангажименти, а да удвои усилията си за разработването на модел на развитие с ниски въглеродни емисии и съхраняване на природните ресурси – модел, чиято конкурентоспособност се основава на съчетаване на иновации, печеливши инвестиции и човешки капитал.*

3.12 Безспорно е, наистина, че съществуват взаимодействия между екологичната, икономическата, социалната и културната област. Това прави абсолютно необходим един хоризонтален подход, обединяващ участници с много различни компетенции и интереси, от които се изисква да надскочат институционалните и секторните ограничения и да слеят в едно своите експертни познания и своя здрав разум. Важно е да не се допусне различните елементи на обществото да се обезсилват взаимно и решенията да се вземат от политиците на изборни длъжности или от най-добре организираните групи по интереси.

3.13 Инициативите на гражданското общество в тази област могат действително да бъдат двигател за вземането на политически решения. Гражданското общество има капацитет да събере на едно място участници и политици, да подтикне всички сектори на обществото да преосмислят своя начин на живот, потребление и производство и да поставят началото на амбициозни инициативи и действия.

4. **Обществен дебат за устойчивото развитие – поглед назад**

4.1 Именно в резултат на инициативи на организираното гражданско общество в Декларацията на Световната конференция на Обединените нации за околната среда и развитието (CNUED), проведена в Рио де Жанейро през 1992 г., гражданското общество за първи път беше официално включено в дискусиите за устойчивото развитие. Сред установените на тази конференция 27 принципа на устойчивото развитие в частност беше решено, че „обществеността трябва да бъде включена във вземането на решения“ и че „жените, младите хора, местните общности и малцинствата трябва да играят по-голяма роля предвид настоящото положение“.

4.2 В глава 28 от „Дневен ред 21“ (програма за прилагане на устойчивото развитие, изготвена по време на срещата на върха в Рио) местните власти се приканват да включат устойчивото развитие в своите програми за действие чрез „механизъм за консултации с населението“.

4.3 По този начин беше признато значението на участието на гражданското общество в анализа на последиците от публичните действия, в крайния избор и в отговорностите по въпросите на устойчивото развитие. Следователно всички заинтересовани по един или друг начин страни (част от които – по-специално бъдещото поколение – неизбежно отсъстват от този процес) би следвало да бъдат пряко включени в изготвянето и изпълнението на проектите.

4.4 Оттогава насам неправителствените организации, следвани от предприятия, профсъюзи, регионални и местни власти и други организации, претендират за своето място в дебата наред с институционалните и политическите участници. Те са в основата на многобройни действия, инициативи и препоръки за насърчаване на поведение, благоприятстващо устойчивото развитие.

5. **Действията на гражданското общество**

5.1 От години насам ЕИСК, като институционален представител на организираното гражданското общество на равнище Европейски съюз, изразява загриженост за устойчивото развитие и през 2006 г. създаде Обсерваторията на устойчивото развитие. Нейната задача е да насърчава приноса на гражданското общество за определянето на политиката за устойчиво развитие, съчетавайки екологичните, икономическите и социалните интереси. В тези рамки ЕИСК изготви голям брой становища и препоръки по основните въпроси на устойчивостта и ще продължи да предлага практически решения, както в становището *„Изграждане на устойчива икономика – промяна на модела ни на потребление“* (INT 497).

5.2 Въпреки това се налага констатацията, че делът на институционалните и политическите участници остава твърде голям в сравнение с този на гражданското общество. Освен това определени действия, на пръв поглед насочени към насърчаване на устойчивото развитие, всъщност са продиктувани по-скоро от политически, финансови или идеологически, отколкото от екологични интереси и зависят от усмотрението на едни или други участници. Така съществува риск устойчивото развитие да се превърне в инструмент и собственост на групи за натиск в служба на цели, които понякога са твърде отдалечени от първоначалните теми.

5.3 Твърде рядко обаче се удава всички страни да се съберат около една маса. Често пъти част от гражданското общество надига глас, едва когато решаването на проблемите стане съвсем неотложно, докато, с изключение на спешните ситуации, полето за действие е оставено повече на лобистки групи и протестни движения.

5.4 Поради това е необходимо да се премине отвъд обикновените информационни кампании и да се намерят начини за постигане на демокрация на участието, в която координиращите структури да обхващат цялото гражданско общество и да бъдат представителни и активни в дългосрочен план, обединявайки в местни и глобални действия загрижеността по отношение на екологичните, социалните и икономическите проблеми. Наред с глобалните кампании, в този контекст е важно да се насърчават и местни инициативи и в тях активно да се привлича гражданското общество. Такъв подход представлява най-доброто средство, за да могат всички онези, към които в крайна сметка са насочени кампаниите, да се отъждествят с предприеманите действия.

6. **Представително и активно в дългосрочен план гражданско общество**

6.1 В система с многостепенно управление, каквато е практиката в Европейския съюз, не е препоръчително да се разчита само на демократично избраните представителни институции, за да се гарантира участието на гражданите в дебатите и в процеса на вземане на решения.

6.2 Орхуската конвенция, изготвена в резултат на преговори в рамките на Икономическата комисия на ООН за Европа (UNECE), съдържа принципите на ефективно участие на гражданите във вземането на решения по въпросите на околната среда. Тя включва правото на достъп до информация, обществеността участие в процеса на вземане на решения и достъпа до правосъдие по въпросите на околната среда.

6.3 Съгласно Орхуската конвенция от публичните власти се изисква да предоставят на разположение информацията за околната среда, съхранявана от тях, на всеки заявител при поискване и без той да трябва да декларира своята самоличност или причината за своето искане. В своето становище относно Директива 2003/4/ЕО ЕИСК отправи критика, че по някои въпроси въвеждането в общностното право не е в съответствие с клаузите на посочената конвенция, включително що се отнася до концепцията за квалифициран субект, който има право на достъп до информация. ЕИСК смята, че се налага преразглеждане на горепосочената директива. Освен това Комитетът изразява съжаление от липсата на равносметка на равнище ЕС за прилагането на посочената конвенция, при положение че ратифициралите я държави имат задължението да изготвят доклади за нейното прилагане.

6.4 На първо място трябва да се определи целевата група от населението, която ще бъде поканена да участва в изготвянето и формулирането на политиките за устойчиво развитие. Освен това на този етап е необходимо да се реши по какви процедури ще се набират доброволци и да се определят конкретни цели, както и методиката, процедурите за оценка и за разпространяване на резултатите.

6.5 Тъй като устойчивото развитие пряко засяга всички граждани без изключение, частта от населението, която изразява позиция, би била представителна, само ако покрива широк спектър от социално-демографски критерии и голямо многообразие от експертен опит и мнения.

6.6 Ето защо е важно ясно да се назоват проблемите и да се определят приоритетните конкретни цели, които следва да се постигнат в краткосрочен и средносрочен план, като се вземат под внимание социалните и културните измерения на проблемите, които трябва да бъдат близко до действителните интереси на гражданите. Това включва подреждането на проблемите по важност и разглеждането им според тяхната приоритетност, според сериозността на последствията от тях и щетите, които могат да предизвикат, както и според разходите, необходими за решаването им.

6.7 Гражданите следва да могат да възприемат участието си като акт на поемане на отговорност, т.е. те би трябвало да бъдат включени в инициативите на ранен етап, още от разработването на стратегията и проектите, и да играят активна роля във всяка фаза на процеса.

6.8 На всеки етап от обсъжданията и търсенето на консенсусни решения, би следвало на местно, регионално или национално равнище да се определя „посредник по въпросите на устойчивото развитие“ – личност с опит във воденето на дискусии и необвързана с каквито и да било лобистки групи. Този „посредник“ ще има за задача да информира, мотивира и привлича за участие всички граждани, които проявяват интерес и желание да участват. Той ще трябва да осигурява централната координация на дейностите, като следи да бъдат чути всички мнения и всички участници да имат възможност да се включат в дебата, като същевременно се избягват залитания.

6.9 Посредникът ще трябва също така да играе ролята на звено за връзка и на говорител пред обществеността и медиите, така че да се чуе гласът на защитниците на устойчивото развитие. Той следва да има грижата информацията да бъде вярна и да не допуска пресата да монополизира с пристрастност вниманието на обществеността. Освен това този посредник ще трябва тясно да си сътрудничи със служителите, отговорни за училищното образование, за да се възпитава още от най-ранна възраст всеобщо съзнание за необходимостта от устойчиво развитие.

6.10 За да могат да се мотивират възможно най-голям брой граждани да участват активно в процеса за вземане на решения във връзка с устойчивото развитие, ще трябва да се анализират причините, поради които голяма част от обществото проявява колебливо отношение и се държи като страничен наблюдател, и да им се противодейства.

7. **Премахване на препятствията пред активното участие на гражданското общество**

7.1 Мерките срещу деградацията на екосистемите и за промяна в начина на живот днес са обект на дългосрочно планиране, вместо да представляват оперативна действителност в краткосрочен план. Все още предизвикателствата твърде често се възприемат така, сякаш става въпрос за проблеми на околната среда, чието развитие към катастрофални размери е бавно и засега пренебрежимо, но с времето ще става драматично. Става дума за „утилитаристично“ виждане, чиято екологична чувствителност се ограничава до ежедневния живот, както и до видимите последици и вреди, като се пренебрегват потенциалните, едва забележими или още непроявили се рискове.

7.2 За да разберат всички граждани защо е важно да променят поведението си, е необходимо те да бъдат информирани и да им се дадат разяснения на разбираем език, избягвайки специализираната и сложна терминология. Същевременно обаче не бива да се изпада в лозунгарство и трябва да се избягва научните факти да бъдат изместени от емоции.

7.3 По-добрата комуникация с помощта на различни видове медии с ясни и разбираеми послания със сигурност би позволила на гражданите да се ориентират по-добре в проблемите, пред които са изправени, и да се отъждествят в по-висока степен с действията, които трябва да бъдат предприети.

7.4 Освен това посланията следва да бъдат обективни. Да се засипват гражданите с голи цифри, представяни като неопровержима истина, въпреки че всъщност не са особено достоверни – както например твърдението на един бивш вицепрезидент на САЩ, че след пет години в Арктика през лятото вече няма да има ледове, е контрапродуктивно и в крайна сметка създава у хората недоверие към политиците на отговорни постове и провокира безразличие спрямо действителните проблеми.

7.5 Прекалените пророкувания, възвестяващи непосредствено предстоящи и неизбежни драматични катастрофи, създава климат на хроничен страх, който води до егоцентризъм и служи като претекст да се оправдава поведението „Само да не е в моя двор!“ („*Not in my backyard!*“), пагубно за социалното сближаване и за устойчивото развитие. Местните инициативи срещу изграждането на вятърни паркове, защото развалят пейзажа, или безконтролното изгаряне на отпадъци, за да се избегне комуналната такса за сметосъбиране, са показателни примери за подобно егоцентрично поведение.

7.6 Това безразличие е сериозен проблем, защото макар последиците от него вероятно да не са толкова драматични, колкото някои се мъчат да ни убедят, съществуват проблеми, които изискват бързо решение. В съответствие с принципа на предпазливост е за предпочитане да се реагира на потенциално опасни ситуации, без да се чака опасността да бъде научно доказана.

7.7 Резултатите и успехите от гражданското участие би трябвало да бъдат документирани и да се разпространяват извън специализираната общност, тъй като е известно, че примерите за най-добри практики са отличен начин за споделяне на постигнатия напредък.

7.8 За да се гарантира траен ангажимент от страна на гражданското общество, трябва да се изтъкват и публикуват предложенията, направени от гражданите и приложени в практиката, дори и частично.

7.9 Необходимо е да се положат по-големи усилия в търсенето на методи, които могат да помогнат да се промени поведението на хората. Много полезно средство би било, естествено, включването на обучение по устойчиво развитие в националните образователни системи, така че у децата от най-ранна възраст да се развие съзнание по тези въпроси. Именно в този дух впрочем ЕИСК инициира дебат за осъществимостта на европейска мрежа от национални форуми за образование и обучение в областта на чистите енергийни източници.

8. **Оценка на мерките**

8.1 Многообразието на участниците води до голяма хетерогенност на формата и съдържанието на действията, които въобще не са съпоставими и рядко позволяват да се намери обща референтна рамка. Ето защо е абсолютно необходимо редовно да се прави оценка на действията в рамките на устойчивото развитие.

8.2 Освен това инструментализирането на устойчивото развитие, от една страна, и прекаленото понякога регулиране, от друга, изискват прилагането на постоянна оценка, основаваща се на показателите за напредък на проектите.

9. **Показателите за оценка**

9.1 Съгласно програмата за действие, приета в Рио през 1992 г., държавите следва да приемат обща система за наблюдение и оценка на напредъка, постигнат от устойчивото развитие като цяло и от местните програми в частност. От тях се изисква също така да разработят показатели в икономическата, социалната и екологичната област, които да бъдат приети от всички и да образуват полезна основа за вземането на решения на всички равнища. Тези показатели трябва да бъдат определени с единодушие и да дават представителна картина за трите измерения на устойчивото развитие.

9.2 Оценката се основава на диагноза, анализ и препоръки. Целта ѝ е да се направи преценка на стойността на дадена политика, програма или действие. Трябва да се признае обаче, че екологичните, човешките и социалните измерения често са трудни за оценка. Въпреки това тези усилия трябва да бъдат предприети, тъй като превесът на БВП, който понастоящем е главният референтен показател за благоденствие и за качество на живот, може да накара политиците да вземат решения, пагубни за социалното сближаване и за околната среда, и да пренебрегват потребностите на бъдещите поколения ([1]).

9.3 Оценката на устойчивото развитие обхваща тенденциите в две основни направления – от една страна, оценка на способността за усвояване и, от друга страна, оценка на развитието на администрацията на човешките общности.

9.4 В свое неотдавнашно становище (CESE 647/2010 „*Отвъд БВП: измерване на напредъка в свят на промени*“, докладчик: г-н Josef Zbořil) ЕИСК приветства усилията на Комисията за включване на екологични и социални въпроси в националните сметки. В началото на 2010 г. следва да бъде представена правна рамка за „екологично счетоводство“. Понастоящем не се използва в максимална степен потенциалът на наличните социални показатели в националните сметки. Може да се очаква, че с напредването в процеса на изготвяне на комплексен и интегриран подход, насочен към измерване и оценка на напредъка в един променящ се свят, все повече ще се чувства необходимостта от използването на тези показатели.

([1]) ОВ C 100, 30.4.2009 г.

10. **Методът за оценка**

10.1 Разнообразието на програмите и действията, прилагани от националните, регионалните и местните публични власти за насърчаване на поведение и начин на живот, съвместими с устойчивото развитие, налага многоизмерна оценка, като се има предвид, че приемливостта на дадена оценка силно варира в зависимост от районите, методите и използваните критерии.

10.2 Освен това оценката на равнище държави-членки трябва да бъде плуралистична, като в нея се включат всички заинтересовани страни и лица: власти, отговорни за разработването и прилагането на мерките, регулаторни органи, доставчици на услуги, представители на потребителите, синдикатите и гражданското общество и др. Въпреки че понякога са трудни за тълкуване, проучванията на общественото мнение са част от политика за информиране, развиване на съзнание и участие на гражданите и предприятията и им позволяват да бъдат в контакт с органите, извършващи оценките, и да ги запознават със своите искания.

10.3 Освен че следва да има плуралистичен характер, тази оценка трябва да бъде независима и да отчита различните гледни точки, предвид това че интересите на различните участници не винаги са еднакви, дори в някои случаи са противоположни, и че те не разполагат с аналогична информация и експертен опит.

10.4 Оценката на ефикасността и екологичната, икономическата и социалната ефективност на различните действия за устойчиво развитие трябва да се основава не само на един единствен критерий, а на цял набор от критерии.

10.5 Оценката има смисъл само с оглед на поставените цели и задачи, които произтичат от трите стълба на Лисабонската стратегия (икономически растеж, социално сближаване и опазване на околната среда). Следователно тя трябва да включва множество критерии.

10.6 По подобие на това, което ЕИСК беше предложил за услугите от общ интерес ([2]), системата за оценка би следвало да се основава на периодични доклади, изготвяни на национално или местно равнище от органи за оценка, създадени от държавите-членки в съответствие с горепосочените принципи.

10.7 На равнище ЕС следва да се определят начините на обмен, съпоставяне, сравнение и координиране. Ето защо Съюзът трябва да даде импулс на процеса на независимата оценка, като в координация с представителите на заинтересованите страни изготви хармонизирана на европейско равнище методика за оценяване въз основа на общи показатели. Трябва да се предвидят също и начините за нейното прилагане.

10.8 За да бъде оценката адекватна и полезна, е необходимо да се създаде плуралистичен управителен комитет, в който да са представени всички участващи страни. Що се отнася по-конкретно до задачите на този управителен комитет, те напълно биха се вписали в правомощията на Европейската агенция за околната среда в сътрудничество с Обсерваторията на устойчивото развитие на ЕИСК.

10.9 Задачите на този управителен комитет би следвало да бъдат:

— определяне на съответни показатели;

— методология на оценката;

— изготвяне на спецификации за проучванията, които трябва да бъдат проведени;

— възлагане на тези проучвания въз основа на множество експертизи и на сравнение с получени другаде резултати;

— критично разглеждане на докладите;

— екстраполация на добри практики и новаторски подходи;

— отправяне на препоръки;

— разпространяване на резултатите.

10.10 Обсъжданията на докладите за оценка с всички участващи страни биха могли да се провеждат под формата на годишна конференция за резултатите от действията за насърчаване на устойчивото развитие, където да се представят примери за добри практики.

Брюксел, 26 май 2010 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Mario SEPI

([2]) ОВ C 162, 25.6.2008 г., стр. 42.